Ч. 30 (13.928). Львів, вівторок 5. лютого 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

До 75-ліття през. д-ра Костя Левицького.

Вручення памяткового образу заслуженому громадянинові й національному діячеві.

В понеділок, 4. лютого ц. р. в 12-ій год. вполуднє зібралися в кімнатах Централбанку у Львові, де працює **през. д-р Кость Левицький** у характері завідуючого директора, представники всіх львівських українських центральних установ, щоби йому зложити побажання з нагоди 75-их роковин життя і вручити з тої нагоди памятковий образ кисти нашого артиста-маляря Івана Труша з відповідною присвятою.

В акті вручення взяли участь і численні представники з провінції, що саме цього дня приїхали на засідання Ради Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Від зібраних представників промовив до през. д-ра Костя Левицького **ред. Василь Мудрий**, що в своєму слові виняснив Ювілятові причину, чому побажання, які складав, не були зложені в сам день 75-тих роковин, але щойно тепер, а далі вручив Йому згаданий уже образ (стародавний український млин в місячному освітленні) кисти Ів. Труша і пояснив, що це ніякий дар, а тільки символ тієї вдячности і того признання, які належаться заслуженому діячеві і громадянинові.

На цю коротку промову відповів **д-р Кость Левицький** і подякував усім за память і признання.

НЕ СУДИЛОСЯ ВДРУГЕ ПОБАЧИТИ ВОЛЮ.

(Ще з приводу смерти проф. М. Грушевського.)

Дня 27. січня українська еміґрантська культурно-наукова еліта відсвяткувала в Празі память М. Грушевського. Свято зорганізував Український Академічний Комітет, який обєднує всі наші високі наукові установи по цей бік совітського кордону. Через хоробу голови Академічного Комітету проф. І. Горбачевського святочні збори відкрив проф. **А. Яковлів.**

Другим з черги промовляв відомий прихильник і приятель українців чех, проф. Карлового Університету **Я. Бідло.** Проф. Я. Бідло схарактеризував М. Грушевського як правдивого вченого, великого історика і глибокого критика, яких небагато буває на світі. М. Грушевський — казав проф. Я. Бідло — творець великих історичних праць, увів українську історію до історії світової і цим утворив собі непорушний памятник духа на віки вічні.

Проф. **Дмитро Дорошенко** провів глибоку аналізу головних історичних праць М. Грушевського і прийшов до висновку, що М. Грушевський подав українському народові у його визвольних змаганнях найсильнішу зброю, яку тільки можна було подати. Через хоробу проф. Л. Білецького його реферат на тему „Грушевський, як історик української літератури" не був прочитаний.

На цьому святі присутні довідалися про деякі моменти, що відносяться до останніх років життя М. Грушевського та про те, який був плян для його визволення з червоних московських пазурів. Коли за кордон прийшли сумні вісти про трагічну долю М. Грушевського, то, користуючись ухвалами Совітів про можливість виїзду за кордон з СССР совітських громадян за означений викуп у чужій валюті, як, нібито, покриття коштів за пашпортові витрати, — Українське Бюро в Льондоні заініціювало і в порозумінні з Українським Академічним Комітетом у Празі повело акцію визволення М. Грушевського. Академічний Комітет розробив докладну записку, на підставі якої М. Грушевському була приділена катедра в одному з англійських університетів. Найшлися й гроші на цю ціль. Їх асиґнував п. Я. Макогін. Але не судилося проф. Грушевському вдруге побачити волю. Сучасні червоні дідичі не так радо розстаються зі своїми визначними кріпаками. Виїзд за границю проф. Грушевському категорично заборонили.

Свято в честь голови Товариства Прихильників Української Пісні у Празі.

Концерт на вшанування 75-ліття народин проф. д-ра Ферстера, відомого композитора, президента Чеської Академії Наук і Мистецтва, що його 29. м. м. улаштувало Т-во Прихильників Української Пісні, мав характер інтимної урочистости. Ферстер був зі своєю дружиною, уважливо прислухувався до всіх точок програми та висловлював подяку за всі признання й увагу до його особи. Заст. голови Т-ва, інж. А. Гальча, виголосив привітальну промову та оголосив велику кількість писемних привітів від різних українських орґанізацій. Дівчатка в народних строях вручили Ювілятові великий лавровий вінець. Особисті привітання зложили ще представники Українського Хору, українських соколів та кількох інших українських орґанізацій. Український Хор виконав дві Ферстерові композиції та відновив у памяти слухачів низку українських народніх пісень і композицій. Кошицеві „Журба" і „Косив козак сіно" у виконанні Українського Хору з дуетом п. М. Бехтерової та М. Самойловича викликали довгі оплески і були повторені.

„Просвіта" на Закарпатті.

На 1. січня 1935. р. просвітянських орґанізацій на Підк. Руси було 231, з того централя 1, філій — 8 (30. VI. 1934. було 6), читалень 223 (30. VI. 1934. було 207); поза Підк. Русю філій (Пряшів і Братислава) — 2, читалень 6 (Пряшівщина 5, Прага 1). — Всіх просвітніх орґанізацій на 1. I. 1935. було 240.

По округах на Підк. Руси істнує: Берег.: філія і 7 читалень; В. Березн.: 13 читалень, Волівськ.: 22 читальні; Іршавськ.: філія і 19 читалень; Мукачівськ.: філія і 37 читалень; Перечинськ.: філія і 15 читалень; Рахівськ.: філія і 21 читальня, Свалявськ.: 10 читалень, Севлюшськ.: 21 читалень; Тячівськ. філія і 29 читалень; Ужгородськ.: філія і 19 читалень; Хустськ.: філія і 10 читалень.

Бої французьких комуністів з поліцією.

ПАРИЖ, 4. 2. ПАТ. Не зважаючи на заборону влади ліві комбатанти уладили в Ліль великі маніфестації. В околиці двірця зійшлася юрба комбатантів, до яких прилучилися місцеві соціялісти і комуністи. По промовах сформувався похід. Поліція перепустила інвалідів, нагороджуючи одночасно [illegible] іншим маніфестантам. В тій хвилині соціялісти і комуністи висунулись на чоло походу і намагались розвинути червоні прапори. Коли поліція розганяла демонстрантів, кільканадцять поміж них було ранених; кількох поліцаїв теж було ранених. Опісля юрба соціялістів і комуністів дісталася до ратуша, де удалась віче.

„Совітська Росія мусить бути ізольована".

Промова голови Української Парляментарної Репрезентації посла д-ра Дмитра Левицького у соймовій комісії закордонних справ, виголошена 1. лютого 1935 р. в дискусії над експозе міністра закордонних справ Бека.

У дискусії в Комісії для закордонних справ не забирали ми слова в загально-міжнародніх справах не тому, щоби ми ними не цікавилися, або, щоби ми не мали права висловлювати своєї думки у цих справах, але тільки тому, що з нашим голосом у цих справах у Польщі не рахуються. І нині, якщо забираю слово, роблю це свідомо тому, що признаю велику вагу загострення сьогоднішніх міжнародніх відносин, у яких криється теж і українська справа, щодо якої і польська держава має деякі зобовязання міжнароднього характеру.

Одною з дуже важних справ, про котрі мусиму тут згадати, це одностороннє виповідження меншинєвих трактатів Польщею в Женеві дня 13. вересня 1934. р. Як ставляться до цього виповідження сиґнатарні держави, з котрими і для котрих Польща ці трактати підписала, це їх річ. З нашої сторони заявляю, що ми цього виповідження до відома не можемо приняти, бо це одностороннє зірвання добре набутих нами прав, запоручених теж офіціяльно і самою Польщею. Ми дуже рідко зверталися з жалобами до Союзу Народів, бо знали, що у тому союзі держав а не союзі народів, нація, що не має своєї власної держави, не може найти відповідної для неї оборони. Полагодження одинокої нашої справи у Женеві, а саме жалоби в справі пацифікації у Східній Галичині в 1930. р., було тільки чисто формальне та зовсім не мериторичне і тому нас ніяк не вдоволяє.

Заявляю, що взагалі не почуваємо себе меншиною. Український нарід живе не розпорошений у Польщі як напр. жиди, а заселює у компактній масі великі її простори, на яких творить абсолютну більшість населення і має там свою національно-державну історію. Тому і меншинєві трактати ніколи не могли нас вдоволити. А всеж таки давали вони нам бодай мінімум національно-правного обезпечення, за нарушення яких могли ми і на основі міжнародньої процесової процедури вносити жалоби перед міжнародній ареопаґ.

Та важніші може для нас, ніж саме виповідження меншинєвих трактатів, є коментарі, що їх подав міністр закордонних справ п. Бек, для мотивації цього виповідження. Він заявив, що меншини у Польщі мають і без меншинєвих трактатів законне і фактичне запевнення всіх своїх прав. Ця заява, бодай щодо нас, українців, не відноситься. Не під впливом чужої сили і немочі Польщі, так як це говорив п. міністр Бек, накинено Польщі свого часу меншинєві трактати, але з власної волі найвища тоді установа Польщі — польський законодавчий сойм, де ще зовсім не було тоді української репрезентації, власним законом з вересня 1922. р. ухвалила доволі широку автономію для трьох східно-галицьких воєвідств та оснування українського університету. До сьогодні цього свого закону Польща не виконала, хоча якраз на основі цього закону Рада Амбасадорів в Парижі

дня 14. березня 1923. р. затвердила східні границі Польщі і признала Східну Галичину за складову частину Польщі. А які у дійсності маємо фактичні права у Польщі, про це ми вже нераз говорили у соймі і тому нині я тут не буду вже обговорювати нашого важкого сьогоднішнього положення у всіх ділянках нашого життя в Польщі.

Друга справа, що безпосередньо дотикає український нарід, а яка є одною з найважніших подій нинішньої европейської політики — це східний пакт. Заявляю, що ми є рішучими противниками цього пакту, що має на меті на довгий час петрифікувати теперішній стан на Сході Европи. На цьому Сході Европи живе 40 міліоновий український нарід, що осягнув вже вповні всі дані новочасного европейського народу, що живе на суцільному просторі більшому, як деякі великі західно-европейські народи, та який ще до сьогодні не здобув свого державного права. Мир в Европі може бути забезпечений тільки тоді, якщо цей наш нарід здобуде своє повне національне і державне право і забезпечення. Ми певні, що наближається той час, коли Совітська Росія буде ізольована. І може якраз нині в Льондоні між французьким і англійським урядом іде мова про засади, які у своїх наслідках змінять напрямки дотеперішньої европейської політики та створять можливости здійснення і української справи.

П. міністр Бек говорив нині про приязні взаємини між Польщею і Совітською Росією. Не знаємо, чи зробив він це згідно з напрямними польської політики, чи тільки, як це сьогодні в дискусії сказав пос. д-р Станислав Стронський, з мотивів тактичної гри. На всякий випадок не вільно п. міністрові підтримувати російський нарід коштом українського народу. Не буду тут говорити про дивне підтримування москвофільства в межах Польщі, бо це не належить до ресорту міністерства закордонних справ. Але відбулися і на закордонній арені акти, проти яких український нарід мусить рішуче запротестувати. Маю на думці підтримування москвофільства польським консулем в Ужгороді, через що його навіть відкликано, як рівнож і факт, що мав місце між представником Польщі і представником Совітської Росії в Ангорі, на що природно ми не маємо документів, але про що говориться і в Польщі і в Совітській Росії.

Переходжу тепер до двох справ не загального значіння, але до таких, що для нас, українців в Польщі, дуже важні. Одною з тих справ є утруднювання видачі виїздових і поворотних віз для української університетської молоді. Це загально відома річ, що до високих шкіл в Польщі приймають дуже мало української молоді, та головно на факультети, що можуть дати змогу вільного заробітку. Тому українська молодь еміґрувала сотнями за кордон до тамошніх високих шкіл. В останніх часах робиться неможливі трудноші щодо виїзду і повороту для української студіюючої молоді. Бувають випадки, що молоду студентку — жінку з дитиною — задержують у Польщі і більше року держать її у примусовій сепарації, не кажучи їй про причину відмови візи.

Ще прикрішою є справа асилю. Навіть у первісних часах, коли винуватець утік до святині або вчіпився освяченого дерева, був ненарушений. Цю традицію асилю респектували і в середневічні часи, а новочасна цивілізація розвинула це право головно до політичних проступників. Події в останньому році, що відбулися на терені Німеччини і Чехословаччини, а в останніх днях і на терені Данціґу, те право у високому ступені нарушили. Під натиском польського уряду, а саме міністерства закордонних справ, виловлюють ті держави політичних винуватців або політично підозрілих українців і виселюють їх за границю, відбираючи їм взагалі змогу найти деребудь пристановище. Найвищий вже час, щоби міністерство закордонних справ положило край обом тим аномаліям.

Охорона природи на українських землях.

I.

Охорона природи на Сов. Україні. — Початки в Галичині. — Митрополичі добра

Член Державної Ради Охорони Природи **д-р Петро Контни** помістив чотири фейлетони в ч. 10.888—10.891 „Газети Поранної" п. н. „Проблеми охорони природи в українськім громадянстві". Автор, фанатичний піонір охорони природи та знавець цієї справи на наших землях, відомий теж зі своїх публікацій про українське народне мистецтво, стверджує, що кинені на Заході ідейними одиницями кличі про потребу охорони природи давно вже переступили межі фахових груп та культурних організацій. Ідея охорони загибаючих або загрожених скарбів рідної природи вийшла вже там, на Заході, в широкі круги суспільности та в народні маси, і амбіцією великих держав і народів стає творення велитенських парків та заповідників для охорони памяток загибаючої фльори і фавни, мертвої природи і краєвиду, як цілости форм і явищ природи. Державна Польща — читаємо — теж зорганізувала кілька величніх парків та безліч більших і менших заповідників.

Після такого загального вступу переходить автор до обговорення проблеми охорони природи в українському громадянстві і в першій частині своєї статті подає відомости про стан охорони природи на Сов. Україні.

Пропаганда охорони природи влучена на Сов. Україні у велику програму культурних і суспільних реформ. Істнує змагання усуспільнити цю акцію, в якій ведуть перед в першій мірі суспільні організації з Т-вом Прихильників Природи в Харкові на чолі, а далі щойно державні установи та наукові кола. Від 1926 р. обовязує закон, що піддає всі памятники на В. Україні під охорону комісаріяту народньої освіти та його місцевих організацій. Закон про охорону природи, реєстрація памяток, експедиції зоотехнічні та спеціяльні, організовані для пізнання краю і памятників природи, творення заповідників, надзір над памятниками природи та їх розроблення у спеціяльних заведеннях, це початок праці та метода реалізації постулятів охорони природи на В. Україні. Сітка кореспондентів виконує розвідку в терені та вдержує контакт з центральною владою, гарантуючи забезпеку хоронених або до охорони призначених обектів.

Важніші памятники природи признає Рада Нар. Комісарів як загально державні і віддає їх в опіку Центр. Інститутові, зложеному з етатових фахових сил.

Охорона природи обхоплює ріжні категорії памятників: географічні і ґеольоґічні комплекси, степи, ліси, озера і болота, піски, поодинокі старі та памяткові дерева, парки, рибні води, осідки птахів та полоси краю з багатою звіриною. Спеціяльній опіці піддано на Україні характеристичні ґеольоґічні форми, як відкривки ґраніту, пісковика, лупків, крейди та треторядного вапняка, хоронячи їх перед промисловою експльоатацією. Охорона цих обектів дуже важна, бо на цих скалах і формаціях приміщуються дуже рідкі рослини, питомі тільки для України. Загалом хорониться під цю пору на Україні около 2000 обектів, а деякі з них імпонують своїми розмірами, доходячими до 32.000 га (320 квадр. км.). Важніші з них автор наводить, і на основі офіціяльних совітських матеріялів, до яких зрештою ставиться скептично з огляду на можливість пропаґандивних тенденцій, стверджує, що на землях В. України справа охорони природи поставлена дуже корисно і в майбутньости вимагатиме лише поширення.

Менше можна сказати про відношення народніх мас до кличів і завдань охорони природи, тому, що ці справи залежать менше від самої динаміки пропаґанди, як від реакції мас, на що треба довшого часу. Автор сподівається і в тій ділянці позитивних вислідів, бо за ініціятивою офіціяльних і наукових кругів поволи пронизує зрозуміння справи в долину, до народу.

Рух охорони природи серед українського громадянства в Польщі мало поширений. Підставою поважнішої акції в цій ділянці вважає автор свою авдієнцію в Ексц. Митрополита Шептицького в справі охорони кедрини, дерева вже заникаючого в Карпатах, а виступаючого у більших скупченнях у Ґорґанах, в поріччу Лімниці і Бистриці. Найбільше кедрини заховалось в ревірі митрополичих столових дібр „Зелена Яворина", в поріччі Молодої, доплину Лімниці, де вона росте доволі густо на узбіччях Аршиць, Мшани, Сивані, Ґрофецького Кови і інших верхів. Доволі ще заховалось кедрини в ревірі Митрп. Дібр Петріс та в державних лісах ревіру Ясінь.

На цілому терені лімницьких гір кедрина не творить чистих і замкнених в собі деревостанів, а росте поодиноко або в скупченнях, як домішка смерекових лісів в горішній границі лісу, у висоті від 800—1.500 м. над рівнем моря, опускаючись в долину тільки на широких бічних хребтах. У нижчих партіях кедрина переходить в полосу жерепу. Поза Ґорґанами кедрина виступає лише спорадично, а саме в Чорногорі на Кізіх Улогах, Ґадушні, Кедроватім та мабуть на Погорі біля Жабя і деяких інших місцях.

Інж. Ю. Мудрак

(Далі буде).

За тісну співпрацю з Німеччиною.

Спільна заява В. Британії і Франції.

ЛЬОНДОН, 4. 2. ПАТ. По закінченні французько-британських розмов оголошено таку заяву: Метою нарад французьких і британських міністрів було зміцнення всесвітнього миру. Мир може зміцнити тісна співпраця европейських держав в атмосфері приязного довіря, без якого дійшло би до перегонів у зброєннях і збільшилась би небезпека війни.

Заява підкреслює теж цю почесну ролю, яку відограла Ліґа Націй у розвязці міжнародніх проблем. Британські міністри радіють вельми підписанням римських договорів. Британський уряд — каже заява — буде радити з урядами інших держав, коли незалежність і непорушність Австрії буде загрожена. Британський і французький уряди сподіються, що дійде до безпосередньої й успішної співпраці з Німеччиною. Міністри заявили, що Німеччина та інші держави, яких зброєння обмежили мирові договори, не можуть односторонньою акцією звільнитись від цих обмежень. Далі міністри узгіднили, що ніщо не могло би більше привернути довіря і зміцнити мир між народами, як загальне порозуміння між Німеччиною та іншими великими державами. Метою такого порозуміння безпека в Европі, яку можна буде осягнути добровільним підписанням договорів з усіми зацікавленими державами у східній і середущій Европі згідно з римським протоколом.

Ці договори з Німеччиною обговорювали би зброєння взагалі і скасували би пятий розділ версайського трактату, який тепер обмежує зброєння та оборонну силу Німеччини. Основою такого порозуміння був би поворот Німеччини до Ліґи Націй, як її постійний член.

Вкінці в заяві кажеться, що французькі і британські міністри радили над можливим усуненням небезпеки від швидкого розвитку летунства, яке вможливило би повітряний напад одної держави на другу. Міністри погодились, що цю небезпеку можна усунути порозумінням між поодинокими державами. Міністри запропонували, щоби учасники такого порозуміння зобовязались прийти з негайною допомогою тій неспровокованій державі, на яку напала би інша держава. Міністри рішили запросити до такої летунської конвенції Італію, Німеччину і Бельґію.

Французький і британський уряди рішили вести переговори у справі такої конвенції негайно по одержанні запрошених держав.

Роман Антонович звільнений!

Засудженого на 6 літ вязниці українського журналіста апел. суд увільнив.

Дня 4. п. м. відбулася перед апеляційним судом у Львові, у склад якого входили радн.: Ягодзінський, Шуліславський і Джеський, відклич на розправа проти українського журналіста **Романа Антоновича**, якого арештували були ще 21. липня м. р., а 23. листопада м. р. засудили у Станиславові за поширювання мапок України за кордоном на 6 літ вязниці. Обвинувачував прок. **Соболевський,** боронив **д-р В. Старосольський.** Після розправи апеляційний суд **увільнив Романа Антоновича від вини й кари,** після чого негайно вислано до вязниці у Станиславові телеграму, щоб випустити його на волю. Несподіваний присуд апеляційного суду зробив у колах українських журналістів велике враження.

Наші абстинентські питання й змагання.

(З нагоди минулих ювилеїв тверезости.)

(Докінчення.)

Тимто люди шукають тепер, більш як коли, розваги у штучному задурманенні алькоголем або нікотиною і в розгульному житті, а на переконливі докази, що вони нищать своє здоровля, дістаємо відповідь: „Нам не треба здоровля, ми не хочемо жити!"

Таке становище тільки на око цілком слушне, але воно спирається на цілковитому незнанню основних законів життя природи, зокрема людини.

„Антропос зоон політікон" — людина, це суспільна живина, — як сказав Аристотель. Людина, це не лиш найскладніший, але й найбільш усуспільнений рід живих творів природи. Вона більш як усі інші живини (живі істоти), що живуть громадою, залежна від своїх співгромадян. Кожна людина так тісно звязана із своєю суспільністю, що щонебудь вона зробить, це має вплив на цю суспільність, серед якої вона живе, і навпаки. Кожне добре діло кожної одиниці є благословенням, а кожний лихий поступок нещастям цього народу, до якого дана одиниця належить, без огляду на те, чи вони для даної одиниці корисні, чи ні. Звідсіля закон природи: „Жий і працюй для добра свого народу й цілого людства!"

І саме в теперішній історичній хвилині, коли ціле людство перероджується до нового життя й коли в пекольному горнилі важких історичних подій витоплюється майбутня доля нашого народу, ми мусимо з усіх сил працювати для нашого загального добра, щоби колись наші нащадки не прокляли нас за те, що ми були нікчемними, малими людьми великого часу!

Тимто наше Товариство „Відродження", з приводу 25-ліття свого істнування й століття боротьби за тверезість, звертається до всіх свідомих українців і українок з гарячим зазивом: „Бережіть своє здоровля і всі свої сили для добра нашого народу, шукайте вдоволення в корисній праці для нашої нещасної батьківщини, а не в отрутах, не вживайте більше ніколи алькогольних напитків ані тютюну, а ввесь гріш, який дотепер видаєте на ці отрути, заощаджуйте для добра своєї родини й свого Народу!" А ми маємо багато високих цілей, задля яких мусимо щадити для себе на „чорну годину", для наших дітей, щоби забезпечити їм істнування, а вкінці на те, щоби здобути засоби істнування для всіх наших наукових, освітних, виховних і інших культурних товариств і установ, які ми мусимо вдержати своїми силами за всяку ціну, бо вони необхідно конечні для вдержання нашого народу на висоті европейської культури й цивілізації. Невичерпані засоби на всі згадані цілі маємо в тих грошах, які ми дотепер топимо в алькоголю та пускаємо з тютюневим димом, а ощаджування гроша на згадані високо-культурні цілі дасть кожному з нас певно далеко більше вдоволення, як затроєння алькоголем чи нікотиною.

Складання таких дрібних ощадностей річ дуже клопітлива, ось чому наше Т-во „Відродження", для вигоди своїх членів безкорисно переведе цю справу, про що у свому часі подасть докладніші пояснення.

Кидаючи своє гасло і змагання перевести його в діло, починаємо нову добу нашого істнування й нашої праці. А перед нами важкі завдання. Ми мусимо розбудувати сітку наших філій, кружків і гуртків побільшити наш часопис і всі наші видання, поглибити нашу освідомлюючу діяльність через поширення наших курсів, викладів і відчитів та нашої рухомої вистави, здвигнути абстинентський музей, уладити поради для налогових пияків і нікотиністів, заложити абстинентські молочарні, чайні й гостинниці — загалом, розвинути наше Товариство на зразок абстинентських товариств в інших культурних народів. Це все пісня майбутньости. Та ми певні того, що ми швидко виконаємо цю програму нашої найближчої діяльности, коли тільки всі прихильники нашої праці стануть членами нашого Товариства. Надіємося, що це станеться.

Ми свідомі того, що як дотепер так і надалі ми в нашій праці будемо подибувати великі трудноці. Перш за все старшим людям, які вже від довшого часу затроюються алькоголем або нікотиною, дуже важко покинути ці налоги, так само, як важко це зробити морфіністам, кокаїністам, чи курцям опію. Тимто всю нашу надію покладаємо на наше молоде покоління, на нашу молодь, яка від заснування нашого Т-ва все захоплювалася нашими гаслами та ставала в ряди наших найліпших робітників. Задля цього, як дотепер так і на дальше на виховання нашої абстинентської молоді ми будемо звертати найбільше уваги, щоби виховати нове покоління, незатроєне, здорове, що житиме відповідно до вимог сучасної гігієни тіла й духа, та буде мати залізний гарт волі, щоби не піддатися примам фізичних і психічних отрут. Далі мусимо числитися і з тим, що проти наших абстинентських змагань виступають завсіди згідно дві могутні ворожі армії: одна мілієнова армія „консерватистів", які не хочуть вірити в ніякі наукові докази хемії, фізіольогії й гігієни та цупко держаться застарілих, нездорових звичок; друга півмілієнова армія „інтересантів", які на наших землях тягнуть велитенські матеріяльні зиски з виробу й продажі алькогольних напитків та тютюну. Одні й другі не легко здадуть свої традицією освячені становища. Та на те лихо, щоб з ним боротися! І ми глибоко переконані, що наука, поступ та природний інстинкт самозбереження в нашого народу вкінці мусять вийти переможцями. Тимто ми й далі боротисьмемо невпинно на „відродженецькому" відтинку певні того, що працюючи на цьому, хоч і вузькому полі гігієни тіла й духа, працюємо на щастя й славу нашого Українського Народу!

Д-р Іван Раковський.

Проти східного пакту.

ЛЕҐАЛІЗАЦІЯ ЗБРОЄНЬ НІМЕЧЧИНИ.

ЛЬОНДОН, 4. II. ПАТ. Спільна заява французьких і британських міністрів зредагована дуже загальниково. Про східний пакт згадує заява теж тільки загально і відріжняє східну Европу від середущої Европи. Державам східної Европи радить підписати договори взаємної допомоги, державам середущої Европи приступити до римських пактів.

Летунська конвенція, про яку згадує теж заява, не обмежується тільки до французько-німецького кордону, але дає ґарантію Франції на випадок летунського нападу Німеччини на швайцарсько-французькі кордони. Таку саму допомогу одержала би Німеччина на випадок летунського нападу Франції на кордони Німеччини і Голяндії.

Ця конвенція передбачує теж допомогу для Вел. Британії на випадок нападу на Англію. Словом конвенція розширює значно льокарненський пакт.

Запрошення Німеччини приступити до конвенції є в дійсности признанням дозброєння Німеччини. Заява стверджує, що Німеччина в дійсности має відповідну повітряну фльоту, яка могла би дати цю допомогу. Далі зі змісту заяви виходить, що на випадок відмовної відповіди Німеччини летунська конвенція впаде. Заява підкреслює, що на випадок відмовної відповіди Німеччини оба уряди по нараді висунуть нові пропозиції і внески.

ГОЛОСИ АНГЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

Англійська преса висловлює вдоволення з французько-британського порозуміння. Ліберальна і ліва преса пише, що порозуміння є першим кроком до річевих переговорів з Німеччиною. Консервативна преса підкреслює зміцнення оборони В. Британії. Прилюдна опінія Англії жде тепер на відповідь Німеччини.

Скликали розбройну конференцію.

ЖЕНЕВА. ПАТ. Голова комітету загальних справ розбройної конференції скликав засідання цього комітету на 18. лютого ц. р. На черзі нарад створення постійної розбройної комісії. В дні 14. лютого ц. р. радитиме комітет для фабрикації і торговлі зброєю.

В. Британія не думає про стабілізацію фунта штерлінґів.

ЛЬОНДОН, 4. 2. ПАТ. Розмови прем. Фляндена з мін. скарбу Чемберленом і міністром торговлі Ренсіманом не дали ніяких позитивних успіхів. Прем. Флянден переконався, що британський уряд не думає тепер стабілізувати фунт штерлінґів.

Після вбивства інж. Форміса.

Едита Керсбах утікла.

Як повідомляє „Прагер Прессе", найновіші висліди слідства в справі вбивства німецького інжиніра Форміса виказали, що всім трьом виконавцям присуду каптурного суду, отже й Едиті Керсбах удалося мабуть втечи за кордон. Стверджено, що зараз по саксонському боці чекало на них авто, яким Керсбах, Мілер і Шуберт виїхали до села Розенталь, де всі троє були до 9 год. ранком. Опісля пустилися в дальшу дорогу на Пірну. Куди опісля заїхали, чехословацька влада не може вислідити.

Щодо слідів крови, то правдоподібно хтось із трійки вбивників скалічився на зірваних дротах тайної радіостанції. Але це тільки здогад. Слідча влада старається викрити все, що німецькі виконавці каптурного присуду робили протягом свого побуту на чехословацькій території. Особливо у Штеховіцах стверджено нові подробиці.

Метелиця причиною залізничої катастрофи.

СТОКГОЛЬМ, 4. 2. ПАТ. Між Мальме і вузловою стацією Арльов електричний поїзд з Люнд зударився з особовим поїздом, якого останній вагон розторощено. 20 осіб тяжко ранених. Катастрофу спричинила метелиця.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

НОВИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ЖУРНАЛ „ТОРГОВЕЛЬНО-ПРОМИСЛОВИЙ ПРОВІДНИК".

Ми дістали до рук журнал, якого назву виписали вище. Появляється він від листопада мин. року у Вінніпегу в Канаді 16-сторінковими місячними зшитками великого формату. На обгортці видруковано між іншим: **„Торговля і промисл — це скарб народу"**. Цим скарбом хоче нове видавництво піклуватись, хоче дати почин до скріплення рідної торговлі і промислу, хоче, щоби „розвинені були в нашому народі всі суспільні стани, а головно свідомий, матеріяльно незалежний стан торговців, промисловців і професіоністів".

Редакція навязує до минулого українського народу в Европі, щоби виказати, що наші предки мали великий талант торговельно-промисловий і тільки лихоліття зробило з нас нарід господарсько-пасивний. І то скрізь. **У Канаді** цей народній скарб теж опинився „в кишенях чужих посередників, сторенків, аґентів, у кишенях чужих професіоналістів".

Старокраєвий клич „свій до свого" обговорений широко на сторінках канадійського журналу і переконливі його арґументи дають ґарантію, що журнал зробить серед наших переселенців поважну роботу. Бажаємо йому, аби успіхи цієї роботи він дуже швидко міг занотувати як свою заслугу.

Досі ми дістали числа за листопад і грудень. Уже в першому числі „Т. Пр. Провідник-а" є подані наміри видавництва видати окрему **книжку-адресар** з повними даними про всіх українських купців, промисловців і професіоністів у Канаді. Буде це рівнож порадник в ріжних торгов.-пром. справах

Польська хроніка.

ГОСПОДАРСЬКЕ ПОЛОЖЕННЯ ПОЛЬЩІ В 1934 Р. В ОСВІТЛЕННІ БАНКУ ГОСП. КР.

По зразкам великих закордонних банків Банк Г. К. подає постійно господарські огляди. Щойно опублікував він огляд мин. року. У скороченні представляється він ось-так:

Значна поправа на багатьох відтинках. Довготревалий упадок продукцій та оборотів слабший був уже в 1933 р., а в 1934, спинений майже зовсім. Індекс продукції і затруднення був вищий на кільканацять проц. у порівнанні з двома попер. літами. Обороти з закордоном збільшені. Зате трудноші в хліборобстві через некорисні ціни. — На грош.-капіталовому ринку положення багато покращало. Ховання гроша (тезавризація) скінчилось, піднеслись вкладки і курси льокаційних паперів. Виплатність (особливо в ділянці торгов. кредитів) поліпшилась. І з тих причин зміцнена пливкість фін. інституцій. Валютова ситуація добра, золото в Б. П. зросло. Фінансове положення держави щоправда тяжке, але й тут деяка поправа, бо місячні недобори зменшились.

КАРТЕЛІ В ПОЛЬЩІ.

У Міністерстві Торговлі і Промислу було з кінцем 1934 р. зареєстрованих 179 картелів. З цієї суми належить до промислів: гірничо-гутничого 21, металевого 39, хемічного 43, мінерального 14, електротехнічного 8, текстильного 9, споживчого 17, ріжних 28.

„ГАЙНТ" ПРО ЖИДІВСЬКУ КООПЕРАЦІЮ І РУЇНУ ЖИДІВ-ХЛІБОРОБІВ.

Варшавський „Гайнт" бідкається над занепадом жидівської кооперативної організації. Вину за те несе в першу чергу американський „Джойнт", який з початку підтримував жидівські кооперативи кредитами, а тепер не дає і веде безплянову та неґромадську господарку. Також чимало винно в тому протижидівське наставлення польського громадянства. В останньому часі зайшло ще таке, що тоді, коли **німецькі й українські** молочарські організації залишились дальше у своїх кооп. союзах, то жидівська молоч. організація перейшла з жидівського союзу до польського. Це — пише „Гайнт" — сталось під натиском львівської Хліб. Палати. Не вистарчає полякам те (кінчить сумно жидівський часопис), що відбирають хліб жидівським інтелігентам, купцям, ремісникам і промисловцям, але хочуть зруйнувати теж жидівське селянство.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ З ОСТАННЬОГО ТИЖНЯ.

„Зрячалтований" оборотовий податок, що його платять дрібні підприємства, має бути цього року нижчий на 11 прц. у порівнанні до попереднього. — Т. зв. упрощені торговельні книги можна завести від 1. січня (отже взад), якщо будуть вони представлені скарб. урядові до засвідчення найдальше **до 15. лютого.** Речинець цей уже продовжений, бо раніше було до кінця січня. — Проф. Ґрабський виголосив реферат в Екон. Т-ві у Львові, в якому висказав думку, що шлях до поборення кризи веде через **побільшення грошевого обігу,** вжитого на великі публичні роботи, і через сплату довгів загранції польськими товарами. — В найближчих днях появиться розпорядження, яке подасть спосіб **спинювання екзекуцій,** що їх ведуть кредитові установи проти хліборобів. Право спинювання будуть мати „поземчі уряди" на прохання довжника.

Світова хроніка.

ПІСЛЯ ВІЙНИ ПОВСТАВ ЗОВСІМ НОВИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ СВІТ.

Преса в усіх мовах принесла зміст промови голяндського премієра Колійна, доброго знавця економічних справ, яку він виголосив у Клюбі промисловців в Амстердамі. Думки його справді цікаві, тому також і ми приглянемось їм тут коротко.

Наслідком індустріялізації ріжних держав, у першу чергу Азії, як теж госп. розвитку Зл. Д. П. Америки є пересунення фундаментів світового господарства. Ще коло 1900 р. вивіз з Японії був без значіння. Тепер зросла нечувано її продукція і її загранична торговельна експанзія. Коли напр. анґлійський вивіз до Азії зріс у 1914—1920 рр. на 11 відс., то японський **на 300 відс!** Навіть в англ. Іраку всього 10 відс. текстильки приходить з Англії, а 70 з Японії. Подібне є в Голянд. Індіях, у Сіямі, Китаю і Брит. Індіях. Тому треба погодитись із фактом, що після війни повстав зовсім новий господарський світ. **Совітська Росія** стала господарським обєднанням. Також **британська світова імперія** хоче замкнутись у рямцях свого господарства, розпоряджаючи 500 міліонами душ. Дальша господ. група повстає **в Азії під проводом Японії.** Четверта формується **в Америці** заходом Зл. Держав. І в обличчі тих фактів гірка є ситуація Европи, розбитої та пошматованої, Европи, яка вже перестала бути вирішальним фактором світового господарства. Вона взагалі встоїться, коли маючи до діла з замкненими госп. групами, сама також обєднається в такуж ґрупу. Тоді тільки моглаб вона розвинути кольосальну силу і здобути величезне значіння.

ОБЄДНАННЯ САРЩИНИ І ГОСПОДАРСЬКІ ПРОБЛЄМИ.

Після вирішення політичної приналежности Сарщини виринув цілий ряд важких до розвязки господарських проблем. Продаж копалень за 900 міл. франків і покриття ріжниці між кількістю обігових франків у Сарщині і ціною 900 міл. упродовж 5 літ вуґіллям — це розвязка тільки одної (щоправда дуже важної справи). Та і ця розвязка взяла під увагу математично невідомі величини, бо кількість обігових франків у Сарщині оцінюють дуже ріжно, від 500—100 міліонів. Та поза тим є комплекс питань, що виросли з багатолітнього звязку цієї провінції з чужою державою, як залізничі, митні, дальше зобовязання міжн. комісії і маси приватних зобовязань. Усім тим занялась окрема комісія, яка відбула вже перші свої засідання в **Базилеї**. Полагодження цілої тої проблематики потребує щонайменше кілька тижнів.

РЕГАБІЛІТОВАНИЙ ГРІШ У КРАЇНІ СОВІТІВ СПРИЧИННИКОМ РОЗЧАРУВАНЬ МОЛОДІ Й ОПОЗИЦІЙНИХ НАСТРОЇВ.

Цікаві московські дописи **інж. Бассехеса** в „Н. Фр. Прессе" (хоч не так часті, як Отмара в „Г. П.") звертають нераз увагу реєстрацією правдивих, а таких дивних для нас фактів із тамошнього життя. В останньому дописі (з 27. січня ц. р.) під характеристичним наголовком „Сов. Росія у переміні" зясовує автор психольоґічні причини появи опозиційних настроїв серед совітської молоді. **Абсолютна рівність, знищена влада гроша,** підтримувала прихильний для режиму ентузіязм молоді. Вона не добачувала нужди по містах і голоду селян, не бачила потягів, що везли політичних вязнів, ба навіть про розстріли слухала одним вухом. Нове перегрупування російського громадянства, якого частина знову вживає світа в зачинених для мас елеґантних ресторанах і барах та люксусово зодягається, **повернення рублеві його прав,** при чому рубель доступний тільки верхівці, коротко **нова яскрава нерівність** — ось що змінило ментальність совітської молоді.

В. Н-вич.

З відчитової салі.

М. Рудницький: „НАША ПУБЛИКА І МОДЕРНЕ МИСТЕЦТВО". Заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва й АНУМ. Саля „Бесіди", 2-го ц. м.

Провідні думки цього відчиту були такі:

Непорозуміння між нашою публикою і модерними мистцями мають ріжні причини. Наш загал, ані інтеліґенція не мали нагоди знайомитись із мистецтвом ані дома, ані в школі, ані в музеях, ані через ріжні видавництва. Поняття публики зведене в нас до гурта еліти, що не перевищає 1000 осіб (скількість відвідувачів вистав і тих, що купують мистецькі видання). Наші сучасні мистці виховані здебільша на чужині, під впливом напрямків та ідей европейського мистецтва нагадують синів, що вертаються по довгих роках побуту на чужині, незрозумілі найближчою ріднею.

Щастя наших мистців у тому, що вони можуть звертатись із своїми творами до чужинних знавців; трагедія їх у тому, що вони не можуть жити з тих творів на рідному ґрунті. Факт, що мистці мусять часто самі ставати у нас теоретиками свого мистецтва дає привід до нових непорозумінь; не всі, що добре малюють — добре пишуть, а малярі, як і ліричні поети, часто не всилі відчувати інших форм вражливости і пересвідчені, що тільки та, яку вибрали — едина цінна.

Претенсії публики оцінювати твори мистецтва виправдані тим, що вона хотіла би їх розуміти, але невиправдані тим, що вона до них непідготовлена. Модерне мистецтво зродилось під впливом вікових процесів і напрямків, тимто сторонній глядач часто не розуміє творів, яких вартість залежить від чисто технічної розвязки проблем, для ляіків незрозумілих.

Публика мусить погодитись з тим, що її осуд не рішає про вартість творів і мистці з тим, що мусять виступати із своїми творами перед публикою. У всіх родах мистецтва — літературі, малярстві та музиці — істнують твори, що промовляють безпосередньо до всіх, інші зрозумілі тільки для вибранців, ще інші такі, що заслуговують на свою справжню оцінку щойно після смерти їх авторів.

Домагання нашої публики, а навіть більшої частини критики, до наших мистців іде за далеко, коли хочемо від них не тільки европейських творів, але ще й творів зрозумілих і то з національними, рідними сюжетами. Поєднати широку ідею з рідним матеріялом — незвичайно важко і це вдається тільки нечисленним творцям. Крім цього мистці, що живуть у чужім середовищі та засобляються впливами чужих ідей майже фізично не всилі користуватись рідними сюжетами, яких не бачать перед собою.

Бажанням усіх нас є мати европейські твори з українським духом та це бажання не має сили вплинути на рід таланту мистців. Навіть найбільші европейські творці, такі як Шекспір або Гете, часто залишали по собі спадщину, яка не мала ніяких національних ознак, а проте не переставали вони бути найбільшими представниками своєї нації.

Після відчиту забирали у дискусії голос: д-р І. Копач і В. Пачовський.

о. д-р Й. Сліпий: „ВІРА І НАУКА". Заходом Ґенер. Інституту Католицької Акції. Саля „Бесіди", 3-го ц. м.

Прелеґент зачеркнув собі дуже широку тему, в якій пробував охопити цілість проблеми у всіх її історично-фільософічних фазах, почавши від конфлікту гуманістичного світогляду з християнством, почерез реформацію, французьку революцію та її лібералізм аж до матеріялізму з його запереченням трансцедентальних спекуляцій включно.

„Чи віра дається погодити з наукою" — ставить собі питання прелеґент і відповідає позитивно. Становище католицької Церкви предиспонує повну гармонію між вірою і наукою. Віра є актом розуму і волі; воля спонукує розум признавати правду. Приймаємо нераз, як правду те, в що віримо, хоч самі не маємо змоги цього перевірити. Коли розум приймає як правду ціле Обявлення, тоді конфлікт між вірою і наукою виключений.

Переходячи до тверджения ворогів Церкви про її буцімто нетолерантність супроти науки, підкреслив прелеґент, що ті закиди виходять з незнання. Ще Тертуліян сказав: „Заки почнете судити Церкву, старайтеся її пізна

ти". Противники Церкви підходять до нібито наукової протиаргументації згори упереджені в некорисіь Церкви. Такий підхід є необєктивний, а тому неправдивий в розумінні шукання правди. Осудження Галілея, як і ціла низка інших конфліктів були лише випадковими конфліктами і їх не можна трактувати інакше, як помилки Конгрегації. Тут був винен консерватизм, заскорузлість тодішніх членів св. Конгрегації, що були так само людьми і могли помилятися. Наука не є тотожна з правдою, але правда є її ціллю. В світі науки була та істнує також боротьба поглядів, критерії сильні вчора, не є критеріями сьогодні.

В рямцях короткого звіту важко охопити всі думки, порушені прелеґентом. Критика матеріялізму, величезні недомагання еволюціонізму, а далі докази оперті на декляративних заявах довгого ряду людей науки про брак противенства між вірою та наукою, — все це найшло своє місце і обоснування в рефераті. Очевидно, так широко закроєна тема вимагала прецизійної ляпідарности. І це було може одинокою хибою реферату. Конструктивне, аксіоматичне, а при тому приспішене думання вимагало від авдиторії незвичайної уваги, не давало негайно переаналізувати низки блискучих синтез прелеґента. Тому добре булоб, колиб цілий реферат появився друком. Саля була повна, зацікавлення викладом велике. В дискусії забирали голос: д-р М. Дзерович, інсп. Кобзяч і о. д-р Г. Костельник. **Г.**

ХТО ДУМАЄ ПРО ЗАВТРА — ДУМАЄ ПРО „ПРОСВІТУ".

Просфора.

ПРОСФОРА У Т-ВІ УКРАЇНСЬКИХ ДОЗОРЦІВ „ВОЛЯ".

Відоме зі своєї активности Т-во українських дозорців і домової прислуги „Воля" у Львові влаштувало у власній домівці, Ринок 10, дня 3. ц. м. просфору для своїх членів. Простору домівку Т-ва, в якій уставлено у три ряди столи, заповнили щільно члени Т-ва. За почесним столом засіли о. кан. д-р Лаба, о. Горчинський, правний дорадник Т-ва пос. д-р Ст. Біляк, представник Організації Українців м. Львова А. Добрянський, д-р Ст. Федак та представники „Діла" і „Правди". Посвячення просфори довершив о. Горчинський, що й виголосив відповідну промову до приявних, бажаючи їм успіхів у праці. Після цього учасники засіли за столи та серед розмов і колядок, що їх вигравала орхестра Т-ва, гостилися приладженими заздалегідь стравами. В міжчасі виголосили ще промови о. д-р Лаба (про значіння рідної Церкви), д-р Ст. Біляк (про міцніше зорганізування дозорців), А. Добрянський (про гасло „Свій до свого") та ред. А. Курдидик (про потребу будови „Дому українського дозорця"). Витав гостей та приявних від Т-ва І. Жмінковський, промовляв теж голова Т-ва Т. Вільків, закликаючи дозорців, яких число в останньому часі змаліло в Т-ві, підсилити свою організацію. Після декламацій маленьких Сл. Соколика, Мелимуківної та Підпаківної учасники відспівали своїм добродіям, у першу чергу митр. А. Шептицькому, „Многая літа" та довго обговорювали у щирій розмові свої клопоти, справу будови дому українського дозорця та дальші напрямні організації. **а.**

ПРОСФОРА КОМІТЕТУ БУДОВИ ЦЕРКВИ У ЗАМАРСТИНОВІ.

Просфора в Замарстинові відбулася в домівці читальні „Просвіти" 3. ц. м. заходом гр.-кат. Парохіяльної Ради при церкві св. Священомученика Йосафата. Свято відбулося при участи парохіян Замарстинова. Посвячення просфори довершив о. Каштанюк у приявности о. д-ра Івана Озимкевича та о. Жовнірчука, пароха з Голоска Великого. З гостей були лише пп. Агатон Добрянський і д-р Яримович. Всіх замарстинівян було около 120 осіб. Знаменне, що по чотиролітній відсутности молоді на таких імпрезах, уладжуваних старшими, цього року вперше молодь явилась доволі численно та уприємнювала вечір своїми гарними колядками і щедрівками. В часі свята були промови. А саме вступна, виголошена о. Каштанюком, який згадав м. ін. також, що перед замарстинівянами стоїть тепер пекуча справа церковної площі і будови церкви, що тільки при єдности й дисципліні всіх громадян удасться цього року виконати. Дальші бесідники пп. А. Добрянський і п. Карась взивали до єднання й організації, подаючи приклади, гідні до наслідування. О. д-р І. Озимкевич заапелював до присутніх на збірку на церкву й зараз зібрано 22.11 зол. Після відспівання многоліттствій нашій церковній ерархії і після кількох промов місцевих громадян старші розійшлися домів, а молодші лишилися ще на коротку забаву.

При цій нагоді варто би подати, як стоїть справа з церквою на Замарстинові. Отже маґістрат мав ще два роки тому (1933 р.) передати площу під будову церкви. Почали мірити, потім обтинати з морґа майже до половини. Вкінці й того було їм за багато. През. Дрояновський взяв нарешті справу у свої руки і так вона там спочиває, а гр. католики ніяк не всилі дочекатися площі. Останньо през. Дрояновський обіцяв делеґації, що до трьох неділ дасть рішаючу відповідь. Та яка та відповідь не буде, громадяни таки цього року мусять мати бодай тимчасову деревляну окрему церковцю, бо домівка читальні навіть при дрібній фреквенції вірних вже давно за мала, що приходять на богослуження. Про хід справи з будовою нашої церкви і площі подамо громадянству до відома зараз по одержанні відповіди від президента міста.

Парохіяни.

Японсько-китайський конфлікт зліквідований.

ПЕКІН, 4. 2. ПАТ. Офіційний комунікат каже, що збройний конфлікт у Чагар викликала низка непорозумінь. Японські війська вернуться на колишню оборонну лінію. Китайська армія зобовязалася не переходити лінії між Чі-Тушен-Тсе і Тунґ-Ша-Тсе на схід від китайського муру. Оголошений комунікат ліквідує цілий інцидент.

§19.

СПРОСТУВАННЯ О. ІВАНА ПАЛІЯ.

На основі § 19. пресового закону прошу помістити спростування на допис, підписаний анонімом „Сусід" у „Ділі" з дня 30. XI. 1934 ч. 322, під наголовком „На що собі дозволяють „русскі отцове", а саме:

1) Неправдою є, що о. Іван Палій „сам про себе каже", що він „талергофський мученик", зате правдою є, що він був у Талергофі аж до 9. травня 1917, себто до часу звинення австрійськими властями того табору для інтернованих.

2) Неправдою є, що о. Іван Палій „знаний з того, що через поведення в церкві і поза церквою з парохіянами вандрує з парохії на парохію"; зате правдою є, що о. Іван Палій за свою працю був у 1931 р. Митрополичим Ординаріятом у Львові завізваний до резиґнації з парохії, на якій працював від 1920 р.

3) Неправдою є, що о. Іван Палій, „віддавшись під протекторат о. Яворського, хоче мабуть давніми методами перенестись на догіднішу парохію"; натомісць правдою є, що о. Іван Палій протекторату о. Яворського не потребує, уважає парохію Увин за „догідну" для себе, на ту парохію подався і не хоче на „догіднішу" переноситись.

4) Неправдою є, що „дівчата, як все передтим, прикрасили церкву (в Увині) жовто-блакитними лентами й вишивками і над іконостасом умістили напис: „Христос наша Сила"; зате правдою є, що не тільки дівчата, але ніхто інший з парохіян ніякими лентами церкви не прикрашував, ані ніяких написів не уміщував, ні передтим, ні в сам день празника.

5) Неправдою є, що „в сам день свята перелпол. о. Іван Палій впав в „аполітичний шал, розірвав напис і скинув, позривав ленти та казав парохіянам сусідньої парохії Барилів убирати церкву „по свому"; зате правдою є, що ще в день перед празником о. Іван Палій спокійно керував роботами для уміщення на місці іконостасу новонабутих ікон (церква новозбудована, іконостасу ще нема); правдою є дальше, що о. Палій казав зняти букви напису „Христос воскрес", які застав при обнятті парохії, а які треба було забрати, будьто щоби замінити їх іншим написом, будьто для естетики з уваги на зміну іконостасної перегороди; правдою є дальше, що в сам день храму перед богослуженням казав о. Палій членам братства місцевої церкви викінчити прикраси іконописної перегороди та особисто того викінчення припильнував.

6) Неправдою є, що о. І. Палій вніс многоліттствія „православному народові"; зате правдою є, що многоліттствія були вношені традиційним порядком, починаючи від Вселенського Архієрея Папи Римського.

7) Неправдою є, що по вечірні тогож храмового дня мав о. І. Палій якунебудь довгу „аполітичну проповідь", що ображувала свідомих українців; зате правдою є, що на вечірні не мав він ніякої проповіди, а лиш кількома словами повідомив зібраних парохіян, що сл-

ПРОФ. Д-Р М. ҐУНДЕЛЬ, Берлін.

Проблєма ґрипи.

Хоч число хорих і померших на пошесть ґрипи в останніх роках значно зменшилося у порівнанні з величезними епідеміями ґрипи, що незвичайно важко потрясли цілим світом у роках 1889/90 та 1918/19, всетаки майже кожний рік виказує нам все ще посилення ґрипи, а в деяких країнах навіть важчі або й лекші епідемії. Хоч перебіг епідемій, які виступили вже після згаданих величезних пошестей, значно лекший, їх поява не така вже нечайна і бракує їм стихійної сили нежданого вибуху, то всетаки процес поширення ґрипи однаковий, не зважаючи на значні ріжниці щодо ступня небезпеки недуги. Бачимо, що після дуже важких вибухів пошести ґрипа виступає продовж більшої кількости років в одноріяних відступах, аж дійде до стадії, в якій вона звязана тільки з погодою та порою року так само, як інші недуги горішніх віддихових доріг.

Причин цього дуже характеристичного хвилястого руху у появі ґрипи слід шукати не так у прикметах її спричинника, як радше у зміні відпорної сили у тілі народу. Внаслідок важких вибухів пошестей ґрипи тіло народу перехоровується, оставші при житті набувають більшої або меншої відпорної сили. Щойно коли ця набута відпорна сила з часом зовсім зникне, заразень, якого у міжчасі не вдалося зовсім знищити, може почати наново свою діяльність. Отже строго пристосований до людини заразень ґрипи має сам вплив на характер образу пошести таким робом, що внаслідок поширення ґрипи на ріжні краї і части світа може прийти до частинної та обмеженої іммунізації оставших при житті людей. Щойно після утрати або й ослаблення цієї охоронної сили заразень може стати знову аґресивним. Тому й вибуховий початок кожної епідемії ґрипи є нічим іншим, як тільки незвичайно швидко по собі слідуючим атакуванням людей. Про правильність цього погляду свідчить факт, що швидке поширення епідемії між народами та державами, а навіть на цілім світі, уможливив щойно незвичайний зріст і скорість комунікаційних засобів та сильний зріст населення. Ґрипа ніколи не поширювалася скорше, ніж комунікаційні засоби даної епохи. Области з убогою комунікацією виказують повільніше поширення, краї з густою комунікаційною сіткою швидше поширення ґрипи. Положені здалека від комунікації села, острови та монастирі були вільні від пошести так довго, як довго були відтяті від комунікації, напр. підчас зимових місяців внаслідок ледів та снігових завій.

Не зважаючи на всі противлежні старання, більшість арґументів промовляє за бацилем інфлюенци, як за спричинником ґрипи. Можливе, що досліди майбутніх років докажуть, що ця паличковата бактерія є лише товаришкою досі невідомого та невидимого зараження, якого назвемо тоді одиноким спричинником ґрипи, або який може в злуці з бацилем інфлюенци є причиною цієї недуги. На всякий випадок є певною річчю, що бациль інфлюенци може грати ролю грізного та самостійного спричинника недуги та що багато арґументів промовляє ще нині за ним, як за спричинником. — На особливу увагу заслугує його часта поява у здорових людей і то у вільних від ґрипи часах. У дуже великих кількостях можна його стрінути тоді у горішніх віддихових дорогах молодих людей та підчас хронічних запальних процесів віддихових доріг старших осіб. Ці носії бацилів інфлюенци відіграють в певності злощасну ролю як джерела інфекції і то не тільки при появі поодиноких випадків захворіння, але також і при появі більшої кількости випадків. При відповідній приємливости широких кругів населення може повстати з поодиноких випадків шляхом повільного, часто незамітного зросту поодиноких огнищ при постійнім їх збільшуванні образ епідемії.

Лікарська наука не змогла досі найти ліку, що обіцював би дійсний успіх. Запобігти цій недузі може все ще таки тільки кожна людина зокрема, що повинна берегтися простуди, охолодження та перемочення, вживаючи відповідного одягу та гартуючись. Дуже важну ролю грає тут передовсім поведінка легко хворих людей, які можуть охоронити своє оточення правильною „гігієною кашлю", а заховуючись невідповідно та нездисциплінованo стають найбільше небезпечним джерелом зарази для своїх ближніх у родиннім домі, на місці праці та у комунікаційних засобах (залізниця, трамвай, автобус).

(„Die Umschau").

дуючого дня, 19. XI., відбудеться відкриття читальні М. Качковського в Увині, не ображуючи при тім нікого. Ніхто тоді на вечірні з церкви не виходив ані „громадно", ані „ображений".

8) Неправдою є, що о. Палій любить „стискатися" з народом і що він „тому вийшовши з церкви зайшов до одного зі своїх парохіян і домагався горівки, пива і т. д."; зате правдою є, що о. Палій настільки не любить стискатися з народом, що в кожній парохії, куди би його духовна влада не післала, він заводить строгі порядки проти евентуального „стискання з народом", як напр. заряджує заведення сповідальниць, де їх нема, каже при сповіди не доторкати своїх священичих риз, сідаючи до сповідання на очах парохіян і т. д.; однак правдою є, що о. Палій був приневолений стискатися з народом, але одиноко і виключно в церкві в сам храмовий празник, коли то він, по особистім диригуванні на хорах трудніших літургічних пісень, співаних зреорганізованим ним особисто церковним хором, переходив через битком набиту вірними церкву до престола, щоб виголосити проповідь, бо один з запрошених до тої функції „сусідів" не прибув. Дальше правдою є, що о. Палій не пе горівки, ані в себе дома, ані у своїх парохіян. І тому дальше неправдою є, щоб він мав тої горівки і пива аж у одного свого парохіянина „домагатися"; зрештою мав на празник куплену для гостей горівку і пиво у себе дома і гостив ними навіть „сусідів".

9) Неправдою є, що тоді, себто у того одного парохіянина, о. Іван Палій „вилаяв своїх братів, католицьких священиків і сказав: „Я і Шептицького не боюся, він мені нічого не зробить!" Натомісць правдою є, що о. Палій зі своїми сусідами, католицькими священиками, жиє в якнайліпших сусідських відносинах, тому не має потреби їх „лаяти", а як колинебудь у свому житті висказувався, що він своєї влади не має потреби боятися, то лиш у тім змислі, що не боїться її не за страх, але за свою чисту совість.

10) Неправдою є, що в дні 21. XI., в свято св. Михайла, вивів о. Палій Івана Боярчука з церкви назвав антихристом і т. п. з причини його приналежности до числа тих, що підчас його „довгої аполітичної проповіди" вийшли з церкви; зате правдою є, що о. Палій, завважавши, що тойже Іван Боярчук, син Еміліяна (бо є тут ще два інші Івани Боярчуки) заховується в церкві і під церквою неприлично, візвав його, як відповідальний у церкві господар, до залишення своєї розмови, а вкінці як непоправного попросив вийти зі святого місця, яке він постійно своїм поведенням зневажав, словами: „Прошу вийти".

о. Іван Палій,
душпастир в Увині.

—o—

Кріваві бої в Мексику.

БУЕНОС АЙРЕС, 4. 2. ПАТ. З Мексику повідомляють, що 5000 католицьких студентів напало на домівку безбожної організації т. зв. червоних сорочок. Члени організації ставили завзятий опір. Бійка тягнулася майже 2 години. Кільканацять осіб є тяжко ранених. По довгих зусиллях вдалося поліції розігнати студентів, арештуючи 20 провідників. Студенти католики демонстрували проти мінстра Ґарідо Канабаль і тому його будинок окружила поліція сильним кордоном.

—o—

Поворот прем. Фляндена і мін. Лżяваля до Парижа.

ЛЬОНДОН, 4. 2. ПАТ. Нині відлетів прем. Флянден в год. 9·35 рано до Парижа. Мін. Ляваль відїхав поїздом до Франції.

Амбасадор Франції і В. Британії в Гітлера.

Мін. Іден поїде до Берліна.

ПАРИЖ, 4. 2. ПАТ. Авас повідомляє з Берліна, що амбасадори Франції і В. Британії склали вчора пополудні візити канц. Гітлерові.

Політичні кола в Берліні пояснюють цей жест Франції і В. Британії бажанням, щоби Німеччина вернулась до Женеви і приступила до міжнародньої акції організації миру, який був темою льондонських нарад. „Л' Евр" пише, що мін. Іден у найбижчім часі виїде до Берліна, щоби піддержати французько-британські пропозиції,

Посвячення читальняної домівки

НА ЖОВКІВСЬКІЙ ДІЛЬНИЦІ ЛЬВОВА.

Трицять років уже істнує тут читальня „Просвіти". По Середмістькій, найстарший у Львові, оснувалась вона в 1904 р. враз із читальнями на Городецькому й Личакові. Та цим найстаршим львівським читальням якось не сприяла доля; крім Личакова — ще й досі не мають вони своїх домів. А жовківська, хоч і тулилась тут то там, зуміла своєчасно розвинути напричуд гарну діяльність, зокрема в повоєнних роках, користаючи з приміщення спільно з народньою Р. Ш. ім. кор. Данила в домі Української Захоронки. Одначе позбавлена і цього приміщення — в останніх роках дуже підупала. Зразу хотіли тутешні громадяни поставити прибудівку для читальні на площі Захоронки, потім вибудувати свій дім на площі церкви св. Пятниць, та що не мали де згуртувати своїх сил, їх заходи остались безуспішні. Бо важко будувати дім без мобілізації духа й капіталу. Це зрозуміли передові громадяни тієї дільниці — і винайміли на ввесь рік простору й відповідну домівку для читальні „Просвіти" при вул. Мартина 9.

В мин. неділю, 3. лютого ц. р. в год. 12.30 пол. відбулося там у приявї численно зібраного місцевого громадянства, делегатів установ і сусідніх дільниць — Водосвяття із посвяченням домівки, якого довершили оо. І. Туркевич, А. Каштанюк, Лончина і Назарко ЧСВВ. Після того перший з отців вказав на дотеперішні старання громадянства коло придбання власного дому враз і гарячим закликом не спинятися на тому шляху. О. Назарко виголосив дуже гарну промову про рятування г розбудову цінностей нашого духа. Від Матірного Т-ва „Просвіта" промовив секр. М. Дужий. Він вказав на ясні моменти життя і змагань тієї частини Львова в далекому і ближчому минулому, а які теперішнє громадянство мусить зберегти, побільшити та в славі передати грядучим поколінням. Привіт від міської філії „Просвіти" ім. Т. Шевченка і 13 подруг-читалень передав п. Ф. Воробець. Про вагу організації та розріст сили українського міського елементу, що мусить основуватися передусім на його крицевій характерности й єднанні — сказав іменем Орг. Укр. м. Львова п. А. Добрянський.

В міжчасі, місцевий церковний хор під орудою п. Сидорака проспівав гарно кілька псальмів Бортнянського та коляд укладу Стеценка. Відспіваєням національного гимну закінчився цей гарний початок обновлення діяльности читальні жовківської дільниці.

Із музичного життя в Берліні.

КОНЦЕРТ КАМЕРАЛЬНОЇ ОРХЕСТРИ ГАНСА ФОН БЕНДИ.

Нераз буває нагода послухати концертів ріжних мистців-дириґентів, солістів і т. д., та не часто повертаємося з тим, за чим ідемо на концерт. Дириґент фон Бенда — це один з тих нечисленних артистів, що мусять кожному дати психічне задоволення. Виконання поодиноких творів, досконала зіграність орхестри, незвичайно льоґічне, по мистецьки обдумане тіньовання могли би вдоволити й найвибагливішого музичного ласуна. Його пяніссімами годі було налюбуватися: повні, а такі далекі-далекі, мов не з того світу... Твори Глюкка, Моцарта, Баха, Гендля й Гайдна не скоро будуть вдруге так виконані, як 25. січня в салі Бетовена.

На особливу увагу заслуговує пяніст Курт Ліхді, що виконав концерт Моцарта Б-дур к. ф. 595 з орхестрою.

Другим солістом цього концерту був скрипак Лео Петроні (Бах, концерт № 1 а-моль з орхестрою).

Назагал концерт був на дуже високому мистецькому рівні.

*

Державно іспитований „штімбільднер" і „концертзенґер-тенор" Іво фон Гитте представив нам строго-індивідуально поставлений голос (так бодай пише в програмах). На свому „Вечорі пісень та арій", що відбувся 26. січня в салі Бетовена, по першій перерві більша частина слухачів помаширувала спати (ступали доволі гостро). Лишилась невеличка горстка „вірних", що, розуміється, солідарно й безнастанно били браво.

Ев.

Вигляди реституції Габсбурґів.

Дискусія на тему реституції габсбурської династії в Австрії не сходить з денного порядку. На недавному вічу австрійських леґітимістів сольшній міністр д-р Матая виголосив промову, в якій м. ін. зазначив, що не всі европейські держави турбуються реституцією Габсбурґів. Фактом є, що деякі з тих держав добачують в цій реституції небезпеку для себе, побоюючись нової анексії країв, які належали до австро-угорської монархії. Д-р Матая звернув радше увагу на небезпеку для Австрії від Німеччини. Все вказує на те, що Німеччина не зречеться своїх зусиль здобути Австрію, особливо тепер, після сарського плебісциту.

Справу реституції Габсбурґів обговорює теж публіцист д-р Бам у брошурі п. н. „Европа 1935", підкреслюючи перш усього, що европейські держави не погоджуються зовсім з тезою австрійських леґітимістів, що реституція Габсбурґів це внутрішньо-австрійська справа.

Реституція сьогодні була би небезпечна не тільки для Австрії, але й для миру цілої Европи. Щодо Італії, то вона не займає тепер супроти реституції такого відмовного становища, як давніше. Зате Франція противиться рішучо тій концепції з уваги на Малу Антанту. Анґлія ставиться навіть прихильно до реституції хоча тому, що сама є монархією. Одначе ці симпатії мають радше товариський характер. Із закордонно-політичного погляду реституція Габсбурґів не відігравала би найменшої ролі. Розуміється, що Німеччина займає супроти повороту Габсбурґів на австрійський престіл становище рішуче відмовне.

Автор приходить до переконання, що поворот Габсбурґів на австрійський престіл не мусів би статись причиною негайної війни, але всетаки виринув би елемент неспокою і трудності для закордонної політики Австрії.

Інспектор Ґ. П. У. і голова колхозу вбиті.

МОСКВА, 4. 2. ПАТ. В селі Яреєво коло Ленінграду вбили голову колхозу та інспектора поліції. Вбивників арештували.

Марш. Пілсудський виїзджає на південь?

Варшавська преса пише, що марш. Пілсудський після вирішення конституційної справи і вияснення міжнародньої ситуації виїде на південь на кількамісячний відпочинок.

У Москві затрівожились активністю Німеччини

МОСКВА, 4. 2. ПАТ. Большевицька преса ворожо поставилась до французько-британських переговорів у Льондоні. Московська „Правда" не вірить, щоби нове порозуміння замирило Европу. Єдиним, практичним наслідком цього порозуміння буде збільшення німецьких зброєнь, які доведуть до загального зросту зброєнь. Вказуючи на оживлену діяльність німецької дипльоматії, наслідки якої виявилися уже в Льондоні, „Правда" так кінчає: „Маємо оправдані причини щоби до льондонського компромісу підходити з найбільшою обережністю".

Акція проти студентів чужинців у Франції.

НАНСІ, 4. 2. ПАТ. Акція студентів медицини у Монпеліє, яка змагає усунути чужинців від виконування лікарської практики і недопустити чужинних студентів до становищ у французьких шпиталях, захопила медичні виділи в цілій Франції. В Нансі найбільше загрожені студенти з Румунії, Польщі і Болгарії.

Наради Малої Антанти відложені.

ПРАГА, 4. 2. ПАТ. Вступні наради Малої Антанти, які мали підготовити деякі господарські питання, відложили на другу половину лютого ц. р. Наради господарської ради Малої Антанти, яка мала зійтися з кінцем лютого ц. р. будуть теж відложені.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В неділю відбулися в Югославії доповняючі вибори до сенату. Проурядові листи здобули більшість голосів. Вибори відбулися спокійно. Прем. Єфтича вибрали знову в його окрузі.

— У Сен Жержен дійшло до крівавої бійки між продавцями щоденників „Аксіон Франсез" і комуністичної „Юманіте". Кільканацять осіб ранених. Інжинір-хемік, який мав продавати „Аксіон Франсез" помер у шпиталі від удару в голову гумовою палицею.

— У Нарбон дійшло до самоходової катастрофи, в якій згинуло 7 осіб.

— У Льондоні помер 69-літній Джон Вітлей, колишній спікер палати громад.

— У Мінхені помер відомий конструктор літаків проф. д-р Гуґо Юнкерс у 75. році життя. Підчас світової війни збудував у Тесав літак однонплощинник з бляхи, згодом з алюмінїюм. По війні фабрика Юнкерса будувала літаки для комунікації, яких вживали не тільки в Німеччині, але теж в інших европейських державах.

НОВИНКИ

— **Запрошення на Баль Української Преси** висилається поза Львів лише на зголошені адреси. Само запрошення не дає права вступу, однак білетів без запрошень не продається. Одно і друге можна дістати у передпродажі в Адміністраціях „Діла" і „Нового Часу", або при касі перед Балем. При письменних зголошеннях просимо подати на адресі дописку „Баль". Радимо для вигоди подбати за запрошення і білет як найскорше! Пригадуємо ціни білетів: вступ 5 зол., родинний (3 особи) 12 зол., студентський і для членів Т-ва Письменників і Журналістів 2 зол.; всупереч поголоскам про якусь фантастичну ціну гардероби — гардероба коштуватиме лише 50 сот.

— **Малі доми на рати.** Комітет розбудови м. Львова розпочав осінню м. р. будову 20 мурованих близнючих домів, що складаються з одної кімнати, спальної ниші і кухні, з можливістю добудувати одну кімнату на піддашу, на громадських ґрунтах на Сиґнівці біля городецького гостинця. Доми будуть викінчені на весну ц. р., після чого будуть розпродані. Кошт дому разом з парцелею поверхні 600—700 кв. метрів за з коштами уладження вулиці устійнено на 6.500 зол. Готівкою треба заплатити коло 1.500 зол., а решту можна сплатити ратами протягом 50 літ. Рата з процентами устійнена на 28 зол. місячно. Комітет розбудови приймає вже зголошення рефлектантів.

— **Трьох комуністів перед судом.** Перед судом присяглих у Львові стануло в понеділок 4. лютого ц. р. трьох зарібників селян, а саме: Онуфрій і Василь Мудрик зі села Стриганці пов. Камінка Струмилова та Микола Манделюк зі села Реклинці пов. Жовква. Прокуратор притягнув усіх трьох за приналежність до К.П.З.У., О. Мудрика і Миколу Манделюка ще за переховування і поширювання комуністичних летючок і видань. Трибуналові проводить радник Льокер, боронили адв. д-р К. Паньківський і адв. д-р О. Павенцький.

— **Пропали гроші в трамваєвій касі.** В понеділок рано перед урядуванням службовці каси трамваєвої ремізи на Ґабриелівці ствердили після отворення вертгаймівської каси, що в ній бракує більшої готівки. Повідомили слідчий виділ і цей веде слідство. Замки каси та замок у дверях кімнати були ненарушені. Скільки недостає грошей, виявить шконтрум.

— **Краєва хроніка.** В Буську вломилися злодії до склепу І. Ротенберга. Вони заїхали під склеп саньми, зложили на них товари вартости кількох тисяч зол. і віділхали без перешкоди. — В Железові пов. Камінка Стр. арештовано цигана Стан. Ковальського, члена ватаги конекрадів, що бушувала у володимирському повіті. — В лісі біля Розгірча пов. Стрий замерз 35-літний Василь Гоба, що брав участь у нагінці в часі ловів. — В Острові пов. Перемишль ударили три громи в часі хуртовини. — Бригада скарбової контролі в Станиславові сконфіскувала в крамниці Ев. Шварца 1 кг. сахарини.

— **В кігтях торговців людським товаром.** Недавно пропала без сліду 20-літня донька варшавського купця, Хана Бурштин. Всі поліційні глядання були безуспішні. Аж перед кількома днями надійшла з Гавру почтова картка, в якій дівчина благає родичів, щоби її рятували, бо вона дісталася в руки підозрілих осіб, які везуть її кораблем мабуть до Аргентини. Картку писала з великим поспіхом, бо навіть не докінчила свого підпису. Нема сумніву, що дівчина дісталася в руки торговців людським товаром. Справою занялася поліція. Корабель з увязненою дівчиною находиться на Атлянтійськім океані.

— **Загинуло 4 особи.** У чеських горах загинуло підчас метелиці 4 особи. Прогулька з 14 осіб виратувалась.

— **Мати не допускає сина до шлюбу.** До церкви у Вікні пов. Городенка їхали 29. м. м. саньми Федір Білий і Марія Мартинюк до вінчання. Під селом напало на них 5 людей і хотіли звязати та вхопити молодого. Счинився крик, прибігла поліція й арештувала напасників. Показалося, що їх наймила мати Білого, яка противилася тій женячці.

— **Світляний ґаз нетрійливий.** М. Гамельн у Німеччині доставляє від якогось часу своїм мешканцям нетрійливого світляного газу. Спеціяльне приладдя замінює трійливий двоокис вугля світляного квасу на вугляний квас і водень. У світлянім ґазі залишається невеличка кількість двоокису вугля, який уже не є трійливий. Кошти цього приладдя сягають до 80.000 золотих.

— **Можеби так у нас.** Австрійська влада встановила вже речинець цьогорічних шкільних ферій. Як повідомляє віденська преса, кінець шкільного року і роздача свідоцтв відбудуться 6. липня а шкільні ферії розпічнуться 7. липня і триватимуть до 15. вересня. Можеби з такими ферійними речинцями спробували в Польщі де вже в половині серпня, коли панують найбільші спеки, зачинається наука по школах.

— **Зафантували Падеревського.** Маґістрат міста Ст. Люіс (Каліфорнія) перевів заняття двох фільварків відомого піяніста Падеревського, що находяться в Пасороблес. Власник не платив від довшого часу доходового податку.

— **Смерть до вибору.** В Естонії ввійшов у життя новий карний закон, що вводить кару смерти двоїчким способом: або на шибениці, або від отруї. Вибирає сам засуджений на смерть.

— **Перша залізниця в Альбанії.** Цього року розпічнеться будова першої альбанської залізниці. Досі ця держава не мала такої комунікації. По альбанських дорогах курсують тільки самоходи і примітивні вози. Тепер буде поведена залізнича лінія від граничної югославянської стації до альбанської столиці Тірани.

— **Совітські пси.** Як повідомляють з Москви, совітська Росія возьме участь в найближчій міжнародній виставі псів у Франкфурті н. М. Большевики хочуть показати свою спеціяльну расу, яку вони виплекали, „совітські пси" і виміняти їх за кращі европейські раси.

— **Підбігунові леди тають.** Норвеські дослідники північного бігуна, професори Сведруп і Альман виступили зі сензаційними рефератами в геольогічному товаристві в Стокгольмі

ВІДГУКИ ДНЯ.

Спосіб на ціни.

Баль Преси!...

Спершу майже всі:

— Пощо зараз „баль"? Чи не краще вечерниці?!

Потім майже половина:

— Добре що „баль". Повинен бути один репрезентаційний вечір. А ми нібн що?

Врешті всі:

— Як баль, то баль. Тільки, мої панове, фасон. Смокінґ або фрак.

Це щодо мужчин.

Жіноцтво зовсім інакше.

— Я не їду. Бійтесь Бога, пані, такі тяжкі часи. Ще якби вечерниці... Але балевої тоалети — не можу.

— І я не їду, дорога пані. В чім небудь не лицює, а справляти щось доброго — нема звідки.

А чули пані: Кмічинська їде. Робить сукню з транспаренту...

— З транспаренту? По сорок золотих метер?!

— Так. І Вічинська також іде. Купила вчора ляму по 80 золотих метер...

Хвиля тиші, потім два зітхання, потім знову тиша.

Врешті:

— Хто може собі позволити, то повинен іти.

— Я якби навіть ішла, то не буду витрачуватися.

— І я так само...

Всі розмови обертаються довкола того, скільки буде сукня коштувати, про те, як буде вшита і якого коліру матерія — ніхто не говорить. Це річ дуже другорядна.

— Прошу дуже. Хочеш знати яка. Чорна. Декольт досить глибокий і очевидно, подвійний. довкола декольту помаранчеві квіти з боку клямра.

— А скільки коштує?

— Ну... Ще не знаю. Зрештою, то моя тайна.

З уст до уст перелітають числа: 150, 200, 300... Хтось комусь шепнув навіть: 500.

Хоч це числа грубо пересолені — чоловіки волосся рвуть.

— Ріж мене — не можу. За такі гроші — цілий місяць життя з родиною!

А тимчасом... є вихід. І вовк буде ситий і коза ціла.

Послухаймо, що роблять французи...

І в них ціна жіночих туалет — справа першорядна. Не краска, не форма, а ціна...

Але практичний ум француза виходить побідно і з цього клопоту, яким є на цілім світі — ціна.

Перед балем іде до кравця своєї жінки і починає:

— Що коштує в вас гарна балева сукня?

— Чотириста франків.

— А що дасьте, як я приведу вам клієнтку?

— Десять процент.

— Згода. Але так: ви скажете цій пані, що сукня коштує 800 франків. Плачу вам згори: чотириста менше десять процент = 360! Згода?

— Згода.

Другої днини жінка замовляє сукню, годиться на ціну 800 франків і — всі вдоволені: кравець, чоловік і жінка. Кравець, бо заробив, чоловік, бо не стратив, а жінка, бо може похвалитися скільки коштує її сукня.

Не знаю чи наш „Труд" або наші пані кравчині пішлиб на таке.

А повинні!...

В цім нема нічого злого, а навпаки — є очевидна користь для всіх трьох заінтересованих сторін.

Галактіон Чіпка.

про свої спостереження в часі експедиції на Шпіцбергах. Вони ствердили, що великий масив підбігунових ледів відступає на північ. Протягом останніх 23 років лід стався тонший і відійшов на один км. на північ. Оба професори зазначили, що подібне явище зміркували теж совітські дослідники, особливо на Новій Землі.

— **Ріжні вістки.** З причини грипи, яка шириться в цілій Німеччині, в Мекленбургії зачинено всі школи. — З Франції виселено в останньому році 10.237 польських громадян. — У Франкфурті н. М. згорів багатоповерховий текстильний магазин до самих фундаментів. Шкоди величезні.

— **'00 літ ревматизму.** Цікаві розкопи в гробівниці Тутенхамена довели, що мешканцям низин положених над Нілем уже тоді був знаний ревматизм. Одначе вони не знали напевно вигідного способу лікування ревматизму, а саме при помочі Аспірини. — Дослідник який за 3.000 літ буде перешукувати наші гроби, найде меншеразків з ознаками ревматизму.

ДИВОГЛЯДИ.

МОНТЕ КАРЛЬО МІЖ ЛЕДАМИ.

Цими днями у столиці Ісляндії відчинили салю гри, яку назвали „Монте Карльо". Ця установа обрахована головно на чужинців, бо практичні ісляндці дивляться з погордою на „гру в щастя". Туристи зможуть там загрітись, коли не від гри то бодай від кальориферів, огріваних гейзерами.

РЕСТОРАН ДЛЯ СМАКУНІВ.

Якийсь хитрий підприємець відчинив у Льондоні ресторан, де нема ніяких готових страв і куди можна ввійти тільки тоді, коли хтось замовив страву день раніше телефонічно. Все, що там приготовляють — наскрізь оригінальне. Смакуни дають навіть самі вказівки, як треба приготовити страву.

СПОРТ.

СОКІЛЬСЬКІ ЛЕЩЕТАРСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Сокільські лещетарські змагання відбулися дня 3. п. м. в брюховицькому лісі. Змагання почалися точно в 10. год; передпол. До змагань стапули: Сокіл-Батько — 9 побр., 2 посестри, 4 учасники; Сокіл III. — 5 побр.; Сокіл IV. — 3 побр., 2 пос., 1 учасн.; Сокіл V. — 2 побр.; Сокіл-Клепарів — 2 побр. Разом: **30 змагунів.**

Побратими — 8 км. 1) Форович Любомир (С.-Б.) 56'44", 2) Вовк Микола (С. III.) 57'12", 3) Копюба Василь (С.-Б.) 57'13", 4) Веохода Омелян (С.-Б. I. сеніор) 58'30", 5) Тиходій Володимир (С.-Б.) 60'15", 6) Стахів Степан (С. III.) 60'45"; 7) Корейба Юліян, (С.-Б.) 61'25", 8) Козачок Волод. (С. V.) 61'35", 9) Петришин (С. IV.) 62'05", 10 Круль Іван (С.-Клепарів) 6 '18", 11) Жирко Мирон (С. III.), 12) Лисий (С. IV.), 13) др. Копач Роман (С.-Б.), 14) Федун Олександер (С. Клепарів), 15) Огоренко (С. V.), 16) Кулезко Дмитро (С. III.), 17) Волоський (С. IV.), 18) Кулечко Теодор, 19) Будзиновський О. (С.-Б.) 2 змагуни не скінчили бігу.

Посестри 4 км: 1) Оглій Ірина (С.-Б.) 34'46", 2) Пасічник Стефанія (С.-Б.) 54'44", 3) Славецька Марійка (С. IV.) 56'20". 1 змагунка не скінчила бігу.

Учасники 4 км.: 1) „Павлюк" (С.-Б.) 35'50", 2) Кравець (С. IV.) 38'19", 3) Гавур Роман (С.-Б.) 46'43", 4) „Лисий" (С.-Б.) 56'55". 1 змагун не скінчив бігу.

Змагання влаштувала Сокільська Лещетарська Секція, яка обєднує всіх лещетарів львівських гнізд. Справна судейська комісія в руках інж. Благітки Яр., Благітки Евгена та Копача Романа. Лікарі: др. Турко Р. і др Мриц І. Старт відбувся від нової читальні „Просвіти" на Голоску Вел., в якій змагунів дуже гостинно приняли. Змагання відбули я серед спіговії, яка сильно дошкуляла змагунам. Та проте всі ввійшли в дуже добрими часами.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

„ЖІНКА", двотижневик кооперативи „Союз Українок". Ч. 3. Р. І. Львів, 1 лютого 1935. Число вийшло вдруге по конфіскаті. Зміст: М. Р.: Школа і родинний дім; Н. Лівицька - Холодна: Марія Заньковецька; В. Завадська: 22. січня 1919 р в Києві; Г. Бойнер: Материнство і жіноче питання: Ір. Гладка: Поезія; Жіночий рух на чужині; Сері: Старомодна туалетка: Пані громадській роботі; Естетика одягу; Наші буди; Культ тіла.

„ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ", ілюстрований журнал історії та побуту. VII. Річник. Львів, лютий 1935. ч. 2. Зміст: Сніг (А. Курдидика). — В тифозній горячці (М. Островерхи). — Вистава стрілецьких памяток (І. Іванця). — Замітки до державних грошей (Миколи Гнатишака. — Ювилейна Академія (Р. Лисовича). — Нестор Махно та його анархія (Ф Малешка. — Щедещо про Вол фберг (д ра В. Пастушина). — В обличчі смерти (М Матіїва-Мельника).

„ЖІНОЧА ДОЛЯ", часопис для українського жіноцтва. Коломия 1. лютого 1935. Ч. 3. Р. XI.

„ДЗВІНОЧОК, часопис для українських дітей, Львів, лютий 1935. Ч. 40. Р. V.

„ПЛАСТУН", часопис пластової молоді. Севлюш, січень і лютий 1935. Ч. 1. і 2. Р. XIII.

„УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ, листок Союзу Українського Сокільства за кордоном. Прага, січень 1935. Ч 1. Рік II.

„ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКОГО ІНСТИТУТУ. Подебради, 25. грудня 1034. Ч. 8.

„ВІЛЬНЕ ЮНАЦТВО", Париж, 25. січня 1935. Ч 167. Р. VIII

SLOVANSKY PREHLED, sbornik pro poznavani politickeho zivota slovanskych statu a narodu. Praha, 1935 leden 1935. Cis. 1. R. XXVII.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży. Warszawa 4. lutego 1935. № 22. R. 19.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 4 lutego 1935. № 21. R. 19.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 5. II. год 8·15 веч. VI. Концерт Львівської Фільгармонії.

Середа, 6. II. год. 7·30 веч. „Міщанин шляхтичем".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 5. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Середа. 6. II. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Кіна.

АДРІЯ: „Людина - мавпа" та додатки

АПОЛЬО: „II шампанська ніч".

АТЛЯНТИК: „Іх ночі".

ВАНДА: „Буря на світанку", і „Піднебесні лицарі".

ГРАЖИНА: „Маскарада кохання" та комедія.

КАСІНО: „Молодий ліс" (на осн. В. Герца).

КОЛІСЕЙ: „Поручник Кіже" („Цар шаліє"), ревія „Один в одного".

КОПЕРНИК: „Петрусь" із Фр. Галь і „Флін і Флап у країні забави".

МАРУСЕНЬКА: „Петрусь" із Фр. Галь і „Флін і Флап у країні забави".

МІРАЖ: Рамон Новарро, Джанета Мекдональд і Секрет жінки.

МУЗА: „Віва Вілля!"

ПАЛЯС: „Циганські мельодії".

ПАН: „Маскарада".

ПАСАЖ: „Демон золота", „Їздецьпримара".

РАЙ: „Радісна година", Мек-Мавс.

СВІТ: „Нуждарі" і „Париж в огні" (дві серії разом).

СОНЦЕ: „Мата Гарі" і ревія.

СТИЛЬОВЕ: „Іх високість цілує" та ревія.

УТІХА: „Погоня за тінею" і ревія.

ХИМЕРА: „42-га вулиця".

Закордонне радіо.

Вівторок, 5. лютого 1935.

Відень (506,8) 17·30 Солісти, 19·35 Хор, 22·05 Танк. муз., спів, **Брно** (325,4) 17·30 Спів, **Кошиці** (259,1) 18·00 Для Закарпаття, **Мор. Острава** (17·50) нар. пісні, **Прага** (470,2) 17·50 Брамсові пісні, 19·10 Війсьн. орх., **Париж** (1648) 13·00 Популярна муз., 11·45 Театр. вечір, **Білгород** (437,3) 12·00 Пісні, **Берлін** (356,7) 18·30 Шопенівський вечір. **Гамбург** (331,9) 19·50 Пісні, 21·20 Тріо г-дур Бравса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·50 Нар. пісні, 19·20 Форт., **Ляйпціг** (382,2) 20·10 „Іван із Парижа" ком. оп. Боальде **Будапешт** (550,5) 13·40 Форт., 18·00 Популярна муз., 19·30 „Манон" оп. Масенета, **Міляно** (368,6) 13·00 Тріо, 20·55 Евр. концерт, **Рим** (420,8) 17·15 Квінтет, 20·45 Концерт.

Середа, 6. лютого 1934.

Братислава (293,8) 17·05 Сучасна музика 2·05 Симф. концерт. **Кошиці** (259,1) 17·10 Для Закарпаття, **Прага** 269,5) 11·05 20·10 Концерт 16·45 Лотиські нар. пісні, **Прага II.** (249,2) 14·20 Сальон. квартет, **Париж** (1648) 13·15 Популярна музика, 21·00 Концерт, **Білгород** 437,3) 16·35 Пісні, 20·50 Скрипка, **Люблина** (569,3) 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 20·15 Деж авд. Пронова ком. Розенберга, 20·45 Концерт, 22·20 Моцартові твори, **Гамбург** (331,9) 19·00 Фортепіян, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·15 Дитячі пісоньки. 16·00 Солісти, **Ляйпціг** (382,2) 13·10 Популярна музика, **Мюнхен** (5 5,4) 15·10 Форт. твори Регера, 17·50 Пісні, **Будапешт** (550,5) 12·05 Військ. орхестра, 17·30 Гітара. 21·30 Скрипка **Міляно** 368,6) 19·10 Легка муз., **Рим** (420,8) 13·00, 17·05 Легка муз., 20·45 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 5. лютого 1935.

6·45 Ранішня авдиція, 7·50, 22·00 Рекл концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10, 13·05 Популярна музика гр пл., 12·45 Листи від мол дітей, 13·00 Полудн. денник. 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Легка музика спів, 16·45 Скринька П. К. О. 17·00 Концерт, 17·25 Куток мови, 17·35 Пісні, хор, 17·5 Почт техн скринька, 18·00 Сільва рерум, репертуар театрів, 18·05 Про культуру ходження по вулицях. 18·15 Орхестра, 18·45 Кохання — лише акомпаніяментом — діт нарис, 19·00 Соната г-дур оп 79 Бетовена, 19·20 Фейлетон, 19·39 Пісні — Зенон Дольницький — баритон, 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Зимовий вечір — симф. орх., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Істор. концерт польської музики. 22·15 Сальон. музика з гр. плит, 22·45 Рецитації поезій Єндркевича, 23·05 Танк. музика.

Середа, 6. лютого 1934.

6·45 Раніпшя авд., 7·50 22·00. Рекл. концерт, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Огляд преси, 12·10 Сальон. музика, 13·00 Полудн. денник, 13·05 Російська муз з гр. пл., 15·30 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Театр. фрагм., 16·00 Камер. секстет, апл. музика, 16·45 Лютий на небі та на землі для ст. дітей), 17·00 Гармоністи, 17·25 Одиначка, 17·35 Пісні в супроводі форт., 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Наука стеногр. 18·20 Сільва рерум, реперт. театрів, 18·15 Музика до драм творів із гр. пл., 18·45 Польща в теперішній фазі світової кризи, 19·00 Концерт Шада сопр., Лучинський тенор, Звіч, баритон, 19·20 Будівельна гутірка, 19·30 Легка музика з гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Міцкевичівський вечір із Вильна, 20·45 Веч денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт. 21·30 Три знаки запиту, 21·40 Пісні в супр. форт., 22·15 Танк. муз., 23·05 Тріо (форт., скр., віольончеля).

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·31 — зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·95, Париж 34·93, Берлін 212·65, Цюріх 171·42, Голяндія 358·5 Прага 22·12, Італія 45·06, Нюйорк кабель 5·33 1/8, Нюйорк чеки 5·32 7/8.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 4. лютого п. р. з приводу зниженої тенденції ціни на масло не ставить. Кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	4·90 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло знижкова, на молоко і сметану вдержана, на яйця сильно знижкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 1 лютого п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Молоді кури	I. кл.	за 1 кг.	0·95 зол
Старі „	„	„	0·75 „
Годовані качки	„	„	1·10 „
Годовані гуси	„	„	0·90 „
Індики	„	„	0·90 „
Індички	„	„	1·10 „
Пантарки	„	„	1·20 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.